

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Europos Komisijos
Regioninės politikos Generaliniam direktoratui,
Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių
Generaliniam direktoratui

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA DĖL VEIKSMŲ PROGRAMŲ, ĮGYVENDINANČIŲ LIETUVOS 2007–2013 M. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS PANAUDOJIMO STRATEGIJĄ KONVERGENCIJOS TIKSLUI ĮGYVENDINTI, IŠLAIDŲ BEI VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS VEIKIMO 2009 METAIS

(METINĖ NUOMONĖ PAGAL TARYBOS REGLAMENTO (EB) Nr. 1083/2006 62 STRAIPSNĮ IR KOMISIJOS REGLAMENTO (EB) NR. 1828/2006 18 STRAIPSNĮ)

2010-12-23 Nr. 9-78

IŽANGA

Mes, toliau pasirašę, atstovaudami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei¹, turėjome atlikti² Žmogiškųjų išteklių plėtros (CCI Nr. 2007LT051PO001), Ekonomikos augimo (CCI Nr. 2007LT161PO002), Sanglaudos skatinimo (CCI Nr. 2007LT161PO001) ir Techninės paramos (CCI Nr. 2007LT051PO002) veiksmų programų valdymo ir kontrolės sistemos (toliau – VKS) veikimo auditą, kad pateiktume nuomonę, ar 2009 m. sausio 1 d. – 2009 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu (toliau – audituojamas laikotarpis) sistema veikė pakankamai efektyviai, kad būtų deramai užtikrinta, kad Komisijai (EK) pateiktos išlaidų ataskaitos yra teisingos ir dėl to būtų deramai užtikrinta, kad pagrindiniai sandoriai yra teisėti ir teisingi.

¹ Lietuvos Respublikos Seimo 2003-07-01 nutarimu Nr. IX-1667 Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei pavesta atlikti veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją konvergencijos tikslui įgyvendinti, audito institucijos funkcijas.

² Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 62 str. audito procedūros turi būti atliekamos 2009 m. liepos 1 d. – 2010 m. birželio 30 d. laikotarpiu.

Mes įsitikinę, kad mūsų atliktas auditas, išskyrus apribojimus nurodytus žemiau, teikia deramą pagrindą mūsų nuomonei pareikšti.

AUDITO APIMTIS

Auditą pagal minėtų veiksmų programų audito strategiją³ buvo pavesta atlikti nuo 2009 m. liepos 1 d., jo rezultatai pateikti prie šios metinės nuomonės pridedamoje 2010 m. gruodžio 23 d. metinėje kontrolės ataskaitoje (toliau – Ataskaita), kaip nustatyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 62 straipsnio 1 dalies d) punkto i) papunktyje.

Audito apimtis buvo ribojama šių veiksmų:

1. Vidaus kontrolės testavimo metu nebuvo galimybės įvertinti VKS dalies, susijusios su Lietuvos mokslo taryba ir jos vykdoma visuotinės dotacijos valdytojo funkcija, nes šios sistemos dalies kūrimas audituojamu laikotarpiu nebuvo baigtas. Audituojamu laikotarpiu EK deklaruotų išlaidų, susijusių su Lietuvos mokslo tarybos administruojama sritimi, nebuvo (žr. Ataskaitos 4.1.5 dalį).
2. Detalaus testavimo metu nebuvo galimybės visa apimtimi įvertinti, ar projektai, kurių vykdymui patirtos išlaidos buvo deklaruotos EK, buvo įgyvendinti pagal paramos sutartis ir atitinka visas sąlygas dėl jų funkcionalumo ir paskirties ar siektinų tikslų⁴ tais atvejais, kai:
 - a) su tikrintais mokėjimo prašymais susiję projektai buvo nebaigti įgyvendinti, todėl jų stebėsenos rodikliai buvo dar nepasiekti, arba jų stebėsenos rodiklius planuota pasiekti per tam tikrą laikotarpį, kuris audito metu nebuvo pasibaigęs, todėl nebuvo galimybės įvertinti jų pasiekimo (žr. Ataskaitos 5.4 dalį);
 - b) tikrintais mokėjimo prašymais EK buvo deklaruotos išlaidos, pagrįstos projekto vykdytojo turimomis ir apmokėtomis išankstinio apmokėjimo sąskaitomis, kurios nėra dokumentai, užtikrinantys, kad prekės ar paslaugos buvo suteiktos pagal paramos sutartį (žr. Ataskaitos 5.4 dalį).

³ Veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją konvergencijos tikslui įgyvendinti, audito strategija, kuri buvo parengta pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 62 str. ir patvirtinta EK 2008-12-18.

⁴ Kaip tai numatyta Komisijos reglamento (EB) Nr. 1828/2006, nustatančio R. 1083/2006 ir Europos Parlamento bei Tarybos reglamento (EB) Nr. 1080/2006 dėl ERPF, įgyvendinimo taisyklės, 16 str. 2 d. a) p.

AUDITO METU NUSTATYTI DALYKAI

Vertindami VKS atitiktį Bendrijos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimams ir veikimą audituojamu laikotarpiu bei EK deklaruotas išlaidas, nustatėme, kad:

1. Audituojamu laikotarpiu dar buvo neįgyvendintos metinėje kontrolės ataskaitoje už 2008 m.⁵ pateiktos rekomendacijos⁶, susijusios su VKS atitiktimi Bendrijos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimams (žr. Ataskaitos 4.3 dalį).
2. Transporto investicijų direkcijos taikomos kontrolės priemonės, susijusios su projektų vykdytojų pateiktų mokėjimo prašymų tikrinimu (vadovybės atliekamais patikrinimais⁷) ir audito seka, veikia iš dalies, reikalingi esminiai patobulinimai (žr. Ataskaitos 4.2 ir 5.5 dalyse 19 ir 34 lentelėse pateiktus pastebėjimus).
3. Nacionalinės išlaidų tinkamumo taisyklės leidžia EK deklaruoti išlaidas, kurios yra paremtos išankstinio apmokėjimo sąskaitomis ir nėra pagrįstos faktiškai pagal paramos sutartį suteiktomis paslaugomis ar pristatytomis prekėmis (žr. Ataskaitos 4.2 dalį, 3 lentelę, Ex. 430).
4. Dėl nepakankamo teisinio reguliavimo paramos gavėjų taikoma viešųjų pirkimų praktika turi sisteminių trūkumų, susijusių su užsakovo rezervo įtraukimu į viešojo pirkimo vertę, subrangos masto ribojimu (žr. Ataskaitos 5.5 dalį).
5. Supaprastintų viešųjų pirkimų⁸ atveju nacionalinis teisinis reguliavimas turi trūkumų, nes šiuos pirkimus reglamentuoja projekto vykdytojo pasitvirtintos taisyklės, kurių atitiktis viešųjų pirkimų įstatymui nėra kontroliuojama (žr. Ataskaitos 5 dalyje Ex. 428).
6. Vertindami EK deklaruotas išlaidas, nustatėme atvejus, kai buvo nesilaikyta viešųjų pirkimų principų, nacionalinių išlaidų tinkamumo taisyklių ar kitų nacionalinių teisės aktų nuostatų. Šie atvejai ir jų finansinė įtaka, jei buvo pakankama informacija jai įvertinti, pateikiami Ataskaitos 5.5 dalyje. Mūsų nuomone, remiantis Bendrijos teisės aktais, minėtų atvejų sumomis EK teiktos

⁵ Veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją konvergencijos tikslui įgyvendinti, išlaidų bei valdymo ir kontrolės sistemos veikimo 2008 metais valstybinio audito ataskaita (Metinė kontrolės ataskaita pagal Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 62 straipsnį), 2009-12-24, Nr. FA-P-80-2-83.

⁶ 2010 m. gruodžio 15 d. duomenimis 134 iš 173 metinėje kontrolės ataskaitoje už 2008 m. pateiktų rekomendacijų yra įgyvendintos arba nebeaktualios. Dalis su svarbiais pastebėjimais teiktų rekomendacijų yra neįgyvendintos arba įgyvendintos iš dalies (žr. Ataskaitos 7 dalį).

⁷ Angl. *management verifications* (pagal EK gairę „Dėl bendros metodologijos vertinant valdymo ir kontrolės sistemas šalyje narėje“).

⁸ Tarptautinio pirkimo vertės ribos nesiekiantys pirkimai pagal Bendrijos teisę.

išlaidų ataskaitos turi būti patikslintos. Atlikus klaidų⁹ vertinimą, nustatyta, kad EK pateiktose išlaidų ataskaitose labiausiai tikėtinas klaidų lygis yra 2,44 proc. (žr. Ataskaitos 5.6 dalį).

VKS institucijos parengė šio audito metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planus, kurie pateikiami Ataskaitos prieduose.

NUOMONĖ

Mūsų nuomone, audituojamu laikotarpiu Žmogiškųjų išteklių plėtros (CCI Nr. 2007LT051PO001), Ekonomikos augimo (CCI Nr. 2007LT161PO002), Sanglaudos skatinimo (CCI Nr. 2007LT161PO001) ir Techninės paramos (CCI Nr. 2007LT051PO002) veiksmų programų valdymo ir kontrolės sistema atitiko reikalavimus, taikytinus pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 58–62 straipsnius ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 1828/2006 3 skirsnį, ir veikė efektyviai, todėl gali deramai užtikrinti, kad Komisijai pateiktos išlaidų ataskaitos yra teisingos ir dėl to yra deramai užtikrinta, kad pagrindiniai sandoriai yra teisėti ir teisingi, išskyrus apimtį apribojimus ir audito metu nustatytus dalykus, išvardintus ankstesnėse pastraipose.

8-ojo audito departamento
direktorius

Arūnas Dulkys

8-ojo audito departamento
direktoriaus pavaduotoja

Sigita Rojutė

⁹ Į klaidų vertinimą neįtraukti atvejai, kurių finansinės įtakos negalėjome nustatyti.